

РЕШЕНИЕ

ПО ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

№ СМ-01-01/2022г.

На основание чл. 94, ал. 2, чл. 99, ал. 2 и ал. 3 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), чл. 19, ал. 2, т.1 и т.3 във връзка с чл.18, ал.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Наредбата по ОВОС), чл. 31, ал.1 и ал.4 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и въз основа на описаното по-долу изложение, представените доклади по ОВОС и ОСВ с приложенията към тях, цялата документация и всички становища, представени в хода на процедурата, резултатите от общественото обсъждане, Решение № 01/2022 г. от Протокол №01 от заседание на Експертния екологичен съвет (ЕЕС) към РИОСВ – Смолян, проведено на 07.01.2022г.

НЕ ОДОБРЯВАМ:

Осъществяването на инвестиционно предложение: „Добив на полиметални руди от проучвателна площ „Млечино” - находище Китница“, в участъци „Чернигово“ и „Мировец“ в землищата на с. Китница, с. Боровица, с. Търна, с. Дедино, с. Чернигово, с. Долно Прахово, общ. Ардино, обл. Кърджали

Възложител: „ГОРУБСО-Кърджали“ АД, ул. „Републиканска“ №83, гр. Кърджали

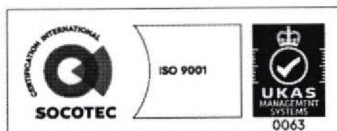
I. Кратко описание на инвестиционното предложение:

Инвестиционното предложение е свързано с добив на полиметални руди от находище „Китница“, община Ардино, област Кърджали за срок от 20 години. Въз основа на Геоложки доклад за находище Китница за регистриране на Геоложко откритие са извършени геолого – проучвателни дейности. Издадено е удостоверение за геоложко откритие №9 от 03.05.2012 година за находище „Китница“ на „Горубсо-Кърджали“ АД. Сключено е Допълнително споразумение № 3 от 21.06.2012г. за удължаване срока на проучването, с цел регистриране на Търговско откритие.

Инвестиционното предложение ще се реализира по открит способ, като добитата руда, която се отнася към полиметалните златно - сребърни руди, ще се преработва в действащите мощности на Обогатителна фабрика, гр. Кърджали, без да се променя годишният ѝ капацитет, съгласно издадените разрешителни. Откривката като минен отпадък от добива ще се съхранява на насипище, с цел използването ѝ при бъдеща рекултивация чрез връщането ѝ в отработения рудник. За целта е изработен План за управление на минните отпадъци.

Находище „Китница“ се намира на около 34 км, западно от гр. Кърджали и ще се разработва за срок от 20 години, последователно в два участъка: „Чернигово“ - за първите 12 години и „Мировец“ - за следващите 8 години. Концесионната площ на находището е 2960.615 дка, от които пряко засегнати от реализацията на предложението са 249.109 дка. Площта на нарушените терени ще бъде приблизително 8%, както следва:

- ✓ 132.424 дка за руднично поле на участък „Чернигово“;
- ✓ 37.584 дка за руднично поле на участък „Мировец“;
- ✓ 2.6 дка за насипище хумус;
- ✓ 3.5 дка вътрешни пътища;

✓ 73.001 дка за външно временно насипище. Скалната маса от него ще се използва за запълване на отбитите руднични пространства на участък „Чернигово“ на етап закриване и рекултивация на този участък.

Координатните точки на находище Китница и на двата участъка са следните:

Регистър на характерните точки на исканата концесионна площ за находище „Китница“
(Координатна система 1970 г.)

Номер точка	X	Y
1	4551310,0	9396530,0
2	4551230,0	9396875,0
3	4551140,0	9396875,0
4	4550988,0	9397147,0
5	4550300,0	9397300,0
6	4549500,0	9397300,0
7	4548760,0	9397035,0
8	4548750,0	9396540,0
9	4548630,0	9396430,0
10	4548200,0	9396430,0
11	4548200,0	9396090,0
12	4549000,0	9395690,0
13	4549250,0	9395690,0
14	4549250,0	9396050,0
15	4549400,0	9396050,0
16	4549400,0	9396700,0
17	4549870,0	9396700,0
18	4549870,0	9396000,0
19	4551020,0	9396000,0
20	4551020,0	9396530,0

Регистър с координати на характерните точки на бъдещия рудник „Чернигово“ на находище „Китница“ (Координатна система 1970 г.)

Номер точка	X	Y
1	4549079.6	9395981.2
2	4549075.5	9396100.4
3	4548955.6	9396257.5
4	4548817.3	9396349.9
5	4548742.8	9396336.3

6	4548662.6	9396275.6
7	4548621.7	9396163.8
8	4548621.7	9396099.9
9	4548671.6	9396046.1
10	4548792.8	9396010.7
11	4548935.1	9395909.9
12	4549011.1	9395908.4
13	4549045.6	9395931.5

Площ на участъка 132424 m²

Регистър с координати на характерните точки на бъдещия рудник „Мировец“ на находище „Китница“ (Координатна система 1970 г.)

<i>Номер точка</i>	<i>X</i>	<i>Y</i>
1	4550489.5	9397034.7
2	4550460.4	9397110.6
3	4550377.8	9397155.6
4	4550329.4	9397171.6
5	4550284.9	9397172.3
6	4550247.9	9397140.7
7	4550237.2	9397045.9
8	4550265.4	9397007.7
9	4550420.6	9396966.9
10	4550467.9	9396985.7

Площ на участъка 37584m²

Регистър с координати на характерните точки на бъдещето насипище за минни отпадъци на находище „Китница“ (Координатна система 1970 г.)

<i>Номер точка</i>	<i>X</i>	<i>Y</i>
1	4549260.8	9396548.7
2	4549170.8	9396683.6
3	4548962.6	9396782.2
4	4548899.4	9396775.4
5	4548852.5	9396713.3
6	4548876.1	9396624.3
7	4549040.1	9396516.9
8	4549166.9	9396483.5
9	4549249.9	9396496.9

Площ на участъка 73001m²

Регистър с координати на характерните точки на бъдещото насипище за хумус на находище „Китница“ (Координатна система 1970 г.)

Номер точка	X	Y
1	4548838.6	9396541.5
2	4548822.7	9396558.0
3	4548800.9	9396559.4
4	4548779.5	9396552.3
5	4548766.0	9396533.4
6	4548777.8	9396515.8
7	4548805.0	9396510.6
8	4548832.7	9396519.4

Площ на участъка 2600m²

Годишната производителност се предвижда да бъде 300000 тона. Разработването на находище „Китница“, участъци „Чернигово“ и „Мировец“ по открит способ обхваща два аспекта:

- Минно строителство, при което се прокарват капиталните минни изработки;
- Разкриване и добив на полезното изкопаемо;

Добиването на златно-сребърна руда включва следните етапи:

- Разкриване на находището чрез отнемане на почвения слой и неконвенционалната рудна маса (скална маса), насипване и съхранение на площадки за временно съхранение (насипища), с цел тяхното последващо използване при закриване и рекултивация на находището.

- Сондажно-пробивни и взривни дейности за добив на златно-сребърна руда.
- Натрошаване на добитите златно-сребърни руди, посредством трошачно-сортировъчна инсталация (ТСИ), монтирана на отделните руднични участъци.
- Натоварване и извозване на натрошената златно-сребърна руда с автосамосвал до наличната обогатителна инсталация на Горубсо-Кърджали“АД в гр. Кърджали.
- На съществуващите мощности в Горубсо-Кърджали“АД, златно-сребърните руди ще се преработят до гравитационен концентрат и златно-сребърна сплав „Доре“ – дейности, които не са предмет на настоящото инвестиционно предложение.

Разработването на находище „Китница“, участъци „Чернигово“ и „Мировец“ по открит способ предвижда разкриването на всеки от участъците да стане със спирални траншеи, разположени на неработния борд на рудника и прилагане на “Транспортна система на разработване с временно външно насипище за депониране на почвения слой и външни съоръжения за депониране на минни отпадъци”. Изземването на минната маса ще се извършва по циклична технологична схема и използването на пробивно-взривни работи. Структурата на комплексната механизация при откривните работи е „багерно–транспортно–насипищна”, включваща еднокофови багери и челен товарач, автомобилен и/или гумено-лентов транспорт, булдозерно насипище, а при добивните е „багерно–транспортно разтоварна”, състояща се от багерно–трошачен комплекс (мобилна трошачно-сортировъчна инсталация) и автомобилен и/или гумено-лентов транспорт.

При определяне параметрите на експлоатационните хоризонти е отчетено влиянието на минно – техническите условия и управлението на качеството на добитата руда. Затова се приема, че участък „Чернигово“ ще се разработва чрез стъпала с височина 10 м. Неработният борд ще бъде изграден от сдвоени 20 метрови стъпала, с предпазна площадка от 5 м.

В участък „Чернигово“ откривните работи ще са с обем 5 275 128 м³. Коефициентът на откривка е 8 м³/м³, а площта на открития рудник е 132 424 м². Ще бъдат добити 641 387 м³ руда. Дължината на спиралната траншея ще е 2460 м, а дъното на рудника ще е разположено на кота 560. Загубите на полезно изкопаемо ще са до 8 %.

Откривката ще се депонира на външно насипище с площ 73.001 дка. След изземване на полезното изкопаемо в участъка, откривката ще бъде върната в отработеното пространство. По този начин в края на експлоатацията на участък „Чернигово“, нарушените терени от разработването на участъка и депото за депониране на минни отпадъци ще бъдат около 210 дка.

Участък „Мировец“ ще се разработва чрез 4 стъпала с височина 10 м. Неработният борд ще бъде изграден от сдвоени 20 метрови стъпала, с предпазна площадка от 5 м.

С оглед осигуряване качеството на добива на златосъдържащи руди ще се работи едновременно на четири хоризонта - един откритен, два добивни и един подготвителен.

Откривните работи ще са с обем 867 116 м³. Част от откривката - 203 116 м³ ще се депонира в отработеното пространство на участък „Чернигово“. Останалата част от откривката – 664 000 м³ ще се депонира на външно насипище на участък „Чернигово“ с площ 73.001 дка. След изземване на полезното изкопаемо в участъка, откривката от 664 000 м³ ще бъде върната в отработеното пространство. Коефициентът на откривка е 3,8 м³/м³, а площта на открития рудник е 37 584 м². Ще бъдат добити 227 896 м³ руда. Дъното на рудника ще е разположено на кота 500.

Подготовката на минната маса за изземване е основен технологичен процес при открития добив на полезни изкопаеми. Тя включва комплекс от дейности по разрушаване на масива и създаване на условия за висока производителност на изкопно-товарната и транспортната механизация. Във връзка с условията на разработване и физико – механичните свойства на скалите от находище „Китница“ подготовката на минната маса за изземване и товарене ще се извършва чрез пробивно – взривни работи. За осигуряване на годишната производителност от 300000 т се предвиждат две взривявания седмично. Взривовите ще бъдат поставяни в предварително направени сондажи. Пробиването на сондажите с диаметър 110 мм ще се извърши със сонда с ударно – въртливо действие с производителност 400 м/см. Разрушените скали, съдържащи руда ще се подават с универсален хидравличен багер или челен товарач в мобилна трошачна инсталация. ТСИ ще се ситиуира максимално близо до забоя, за да няма необходимост от транспортиране на рудата, преди натрошаване.

Извозването на рудата до обогатителната фабрика, разположена на 34 км от рудник „Китница“ ще се осъществява чрез автотранспорт. Полезното изкопаемо ще се транспортира от участъците на находище „Китница“ до гр. Кърджали по републиканската пътна мрежа чрез автосамосвали.

При разработване на находищата по открит начин възниква необходимост от разполагане на откривката на определени места в границите или извън границите на рудничното поле – депа за депониране на минни отпадъци. Откривката в рудник „Китница“ представлява хумусен слой и скална маса, която е без икономическо значимо съдържание на ценен метал. Хумусът ще се изземва селективно и ще се депонира на отделен участък в рамките на насипището. Площта на насипището за хумус е 2,6 дка. Откривката ще се депонира с конзолни насипообразуватели на триетажно (изградено на три насипищни стъпала) булдозерно насипище с обща височина до 90 м.

С цялостния проект за разработване на двата участъка на находище „Китница“ ще се изготви и проект за рекултивация, която ще бъде поетапна. Предвижда се отработване на участък „Чернигово“, след което ще започне неговата рекултивация. В етапа на рекултивация на участък „Чернигово“ ще започне минното строителство и експлоатация на участък „Мировец“. След приключване на минните работи, участък „Мировец“ също ще се рекултивира. В началото издетата откривка ще се депонира на външно насипище, с цел използването ѝ при бъдеща рекултивация, чрез връщането ѝ в отработените руднични пространства. Откривката от участък «Мировец» на находище «Китница» ще се транспортира и насипва директно в отработеното пространство на рудника на участък «Чернигово». Трасето на пътя от участък „Мировец“ до асфалтов път е променено, за да

попадне в исканата концесионна площ.

Находище „Китница“ при последователната експлоатация в различните му участъци се предвижда да работи на една смяна, преобладаващо през светлата част от денонощието, независимо от сезоните. На рудника е предвидена механизация с ел. захранване – гумено-лентови транспортъори, помпи за изпомпване на водата от котлована, осветление. Необходима е инсталирана мощност от 15 kW, което освен от националната мрежа може да се добива и от собствен генератор.

За работа на обслужващата техника (машините и съоръженията, работещи с ГСМ) ще се използват дизелово гориво и смазочни масла.

Напречното сечение на отводнителните канавки е трапецовидно, тъй като от хидравлична гледна точка това сечение осигурява най-висока скорост на оттичане на водите при най-малко завихряне, което е важно условие за предпазване на канавките от задръстване с наносен материал.

Отводняването на работните хоризонти от всички участъци се осъществява чрез събиране на водите в зумпфове, разположени на най-ниската моментна кота. От всеки зумпф водата се изпомпва в изграден бетонен утайник на повърхността, събиращ рудничните води. След механично утаяване, избистрената вода ще се отвежда гравитачно в резервоар за оборотни води, където водата ще се използва за оросяването на рудничните пътища и други производствени нужди. Механично утаените частици ще бъдат изгребвани и депонирани върху насипището за минни отпадъци. При необходимост ще бъдат използвани флокуланти за ускоряване на механичното утаяване на частиците в утайниците.

При строителството (изграждането) на находището и неговата експлоатация не се предвижда използването на вода за промишлени нужди. За питейни нужди, ще се използва бутилирана минерална или изворна вода.

При строителството и експлоатацията на находището не се генерират производствени отпадъчни води. За формираните от дейността на обекта битово-фекални води се предвиждат два броя химически тоалетни, които ще бъдат почиствани периодично от специализирана фирма.

В проекта са отчетени следните видове води, свързани със строителството и експлоатацията на находището:

- Дъждовни води и води от снеготопенето на площадката на концесионната площ, които се събират чрез отводнителни канавки, разположени по периферията на всеки рудник и които отводняват тези води във водосборници за чисти води, които се стичат в най-близко разположените дерета.

- Руднични води от работните хоризонти на рудниците, които се събират в зумпфове, след това се изпомпват в специално заградени бетонови сборници на повърхността на всеки рудник. След механично очистване, избистрената вода се отвежда в резервоар за оборотна вода, която може да се използва за производствени нужди–оросяване, охлаждане, противопожарни цели.

Като част от идейния проект е разработен „План за управление на повърхностните води“. Изготвена е поэтапна схема за отводняване на рудничното поле на рудник „Китница“ в зависимост от различните етапи на експлоатация. Повърхностният отток ще бъде отклоняван и улавян чрез предвидените отводнителни съоръжения от територията, върху която ще се развива инвестиционното предложение, с цел възпрепятстване контакта с материали, суровини и отпадъци от производствената дейност. По тази схема на управление на водите, няма да се наложи заустване на руднични води, тъй като те изцяло ще се използват за оборотни.

По вид собственост и начин на трайно ползване на земите, разпределението по участъци е следното:

Собственост	Участък Чернигово	Участък Мировец	Насипище за минни отпадъци	Насипище за хумус
-------------	-------------------	-----------------	----------------------------	-------------------

	площ dka			
Общинска	5.424	10.753	10.049	
Държавна	115.613	18.984	26.86	2.6
Частна	11.387	11.347	36.092	

Разпределение на земите по начин на трайно ползване

Земеползване	Участък Чернигово	Участък Мировец	Насипище за минни отпадъци	Насипище за хумус
Гори	116.548	15.484	26.86	2.6
Пасища, мери	12.124	15.764	2.421	
Ливади	2.141	5.762	43.72	
Ниви	1.611	4.074		

Територията, в чийто граници се предвижда да се реализира инвестиционното предложение, се намира извън границите на защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии, но в северната си част находището граничи със защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие:

- BG0001031 „Родопи Средни“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-351/31.03.2021 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ бр.59/16.07.2021 г.).
- BG0002073 „Добростан“ за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-528/26.05.2010г. на министъра на околната среда и водите (ДВ бр.47/2010 г.).

Предвид разпоредбата на чл. 31, ал.1 от ЗБР и чл.2, ал.1 от Наредбата за ОС, ИП е подложено на оценка за съвместимостта му с предмета и целите на опазване в защитените зони. След преценка на основание чл.39, ал.3 от Наредбата за ОС, съгласно която инвестиционното предложение има вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в посочените по-горе защитени зони, и съгласно дадени по чл.39, ал.5 от същата Наредба указания е изготвен доклад за оценка степента на въздействието върху защитени зони (ДОСВ).

За извършване на оценка качеството на доклада по отношение на направените в него анализ и оценка на значимостта на положителните и отрицателните въздействия върху човека и възможния здравен риск от строителството и експлоатацията на инвестиционното предложение, на основание чл.14, ал.2, т.1, буква „а“ от Наредбата за ОВОС, компетентният орган по околна среда – РИОСВ – Смолян е изискал мотивирано становище от Регионална здравна инспекция – Кърджали (РЗИ – Кърджали). В постъпилото становище на РЗИ – Кърджали с вх.№ КПД-11-1014-(57)/28.07.2021г. и последващо писмо с вх.№ КПД-11-1014-(101)/22.12.2021г. не се съдържат мотиви, обосноваващи липсата на значително отрицателно въздействие и възникване на риск върху човешкото здраве. В становищата са посочени условия, при чието спазване реализацията на инвестиционното предложение няма да предизвика поява на отрицателно въздействие върху хората и тяхното здраве. Поставените в становищата на РЗИ условия, основно преповтарят заложените от възложителя в ДОВОС мерки за предотвратяване, намаляване или ликвидиране на значителни отрицателни въздействия.

На основание чл.14, ал.11 от Наредбата за ОВОС, докладът по ОВОС и приложенията към него са изпратени до Басейнова дирекция Източноевропейски район - Пловдив (БД ИБР – Пловдив) за произнасяне по компетентност. Съобразно постъпилото становище на БД ИБР – Пловдив с вх. №КПД-11-1014-(58)/05.08.2021г., ДОВОС съдържа необходимата информация по отношение на води и водни екосистеми, необходима за вземане на компетентно решение относно степента на въздействието върху компонент води, но при

условие, че на следващ етап БДИБР може да изиска залагане на следните нови мерки:

- *Проектиране и изграждане на събирателен резервоар за пречистената вода (след утаяване в специално изградените утайници), с достатъчен обем за приемане на целия повърхностен воден отток от засегнатите терени във всеки рудник.*

- *Улавяне, механично пречистване и повторно използване на водите от повърхностното отводняване на участъците и насипището и повторното им използване в затворен цикъл.*

- *Осигуряване на нови водоизточници за компенсиране на унищожаването на описаните в доклада три водоизточника в обхвата на участък „Чернигово“, както и на други, които попадат в обхвата на депресионната фуния.*

При провеждането на процедурата по ОВОС са извършени консултации със заинтересовани лица. Осигурен е обществен достъп до доклада по ОВОС с всички приложения към него, включително и ДОСВ, като:

• След положителна оценка на качеството на ДОСВ, докладът е предоставен за обществен достъп по смисъла на чл. 25 от *Наредбата за ОС*, като в едномесечния срок са постъпили писмени мотивирани становища и писма от заинтересовани лица.

Проведени са седем срещи за обществено обсъждане в засегнатата община и засегнатите кметства, както следва:

- На 17.11.2021г. от 10:00 ч. в читалище „Климент Охридски 1950“, с. Боровица;
- На 17.11.2021 г. от 14:00ч. в кметството на с. Китница;
- На 18.11.2021г. от 10:00 ч. в читалище „Н. Й. Вапцаров 1957“ с. Долно прахово;
- На 18.11.2021г. от 14:00ч. в магазин „Родопска крепост“, на площада на с. Чернигово;
- На 19.11.2021г. от 10:00 ч. в частен дом №26 в с. Дедино;
- На 19.11.2021г. от 14:00ч. в читалище „Родопска искра 1921“ гр. Ардино;
- На 20.11.2021г. от 10:00 ч. в частен дом на Фахрие Ахмед, в с. Търна;

В срока за провеждане на консултации с обществеността и към настоящия момент, в РИОСВ – Смолян са постъпили 15 броя положителни становища относно представеният ДОВОС и в подкрепа реализацията на инвестиционното предложение, както следва:

- Становище от инж. Даниел Маринов, магистър геолог-проучвател от Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“, гр. София;
- Становище от „Еколес-08“ ЕООД, с. Старцево, общ. Златоград, обл. Смолян;
- Становище от „Караман“ ООД;
- Становище от инж. Пламен Недялков – минен инженер;
- Становище от „Ардастрой“ ЕООД, гр. Кърджали;
- Становище от Калин Григоров;
- Становище от гражданско сдружение „Форум“;
- Становище от „Монек Юг“ АД;
- Становище от „Хармони 2012“ ЕООД;
- Становище от „Рудметал“ АД, гр. Рудозем;
- Становище от Недко Узунов, кмет на с. Еньовче;
- Становище от „Олмена“ ООД, гр. Кърджали;
- Становище от Нина Стоянова, експерт по околна среда и по ОВОС;
- Становище от „Булминт продъкшън“ ЕООД;
- Становище от Областна администрация Кърджали;

В срока за провеждане на консултации с обществеността и към настоящия момент, в РИОСВ – Смолян са постъпили отрицателни становища и възражения срещу реализацията на предложението, както следва:

- Протестни декларации срещу реализацията на предложението, съдържащи имена, ЕГН и подписи на жители от с. Долно Прахово, с. Чернигово, с. Китница, с. Търна, с. Дедино, с. Боровица, община Ардино – 6 броя;

- Отрицателно мотивирано становище срещу реализацията на инвестиционното предложение от кмета на Община Ардино с вх. №КПД-11-1014-(93)/15.11.2021г. В становището, общината изразява несъгласието си за реализирането на инвестиционното предложение, поради значителни негативни последици върху околната среда, за урбанизираната част на населените места, за техническата инфраструктура (водоснабдяване,

общински пътища), както и съществуващите рискове за човешкото здраве и поминъка на населението. Посочено е също така, че в стратегическите документи на община Ардино – Общ устройствен план и План за интегрирано развитие на община Ардино 2021-2027, не са отразени никакви възможности и предимства за реализиране на това инвестиционно предложение, тъй като то няма да допринесе за пространственото и социално-икономическото развитие на общината.

- С решение №319/21.12.2021г., Общински съвет – Ардино, като орган на местното самоуправление, управляващ общинската собственост, както и орган по разрешаване и одобряване разработването на ПУП, възразява категорично срещу реализацията на инвестиционното предложение.

- Съгласно писмо на община Ардино с вх. № КПД-02-140-(3)/05.01.2022г. от проектираното рудно находище „Китница“ до републикански път III-865 (Търън-Средногорци) п.к. Стояново – Ардино – Бойно – Кърджали се преминава през общински път KRZ1008 I-5 50063 /III-8653, Кобиляне – Брезен/ - Богатино-Млечино-Горно Прахово-Долно Прахово (17.700 км) **и/или** през общински път KRZ2019 I-5 M15/III-8653, Брезен-Сполука/ - Боровица – Дедино – Долно Прахово /KRZ10008/ (6.000 км).

- Жалба от Димитър Куманов, гл. съветник Околна среда на сдружение „Балканка“ гр. София, с вх. № КПД-11-1014-(75)/08.09.2021г.. Съгласно жалбата на сдружение „Балканка“, е нарушен в сериозна степен Закона за водите, както същевременно възниква и противоречие с принципа на предпазливостта от Договора за функционирането на ЕС. В становището е посочено, че не е изяснено до каква степен е минимизиран рискът за подземното водно тяло, което е в риск според ПУРБ. Ще бъдат ликвидирани източници на питейно-битово водоснабдяване (ПБВ) от подземни води, достъпът на населението до питейна вода ще бъде ограничен и ще бъдат замърсени подземните води, които и в момента съдържат манган и приоритетни вещества над СКОС, и са в процес на влошаване според ПУРБ, а засегнатото водно тяло е в риск, дори и без мината да е налице....“

В резултат на състоялото се обществено обсъждане на ДОВОС и приложенията към него, и във връзка със становище по предложенията, препоръките, мненията и възраженията, в резултат на общественото обсъждане, възложителят е счел, че не е необходимо възлагане на допълване на ДОВОС за инвестиционното предложение.

Във връзка с постъпилите отрицателни становища по време на общественото обсъждане, РИОСВ – Смолян е изисквала повторно становище от БД ИБР и от РЗИ - Кърджали, по отношение на законосъобразността на внесените жалби и възражения. РЗИ – Кърджали потвърждават предходното си становище. С писмо изх.№ ПУ-01-1272(1)/29.12.2021г., Басейнова Дирекция „Източнобеломорски район“ изразява следното становище: „Предвид на това, че с. Китница, с. Боровица, с. Търна, с. Дедино, с. Чернигово, с. Долно Прахово, общ. Ардино нямат централно водоснабдяване чрез ВиК, а това се осъществява от водоземни съоръжения /извори/ в района, а също така има водоизточници, които се намират в непосредствена близост до проектния контур на двата участъка и насипището, а някои от тях в обхвата на бъдещия рудник смятаме, че **има риск за водите** в количествено и качествено отношение при осъществяване на инвестиционното предложение. Считаме, че следва да се зачете изключително големия обществен интерес към инвестиционното намерение и негативното отношение на населението в района. Необходимо е кметът на община Ардино да предприеме действия за започване на процедура за узаконяване на водоземните съоръжения, които се ползват за питейно-битово водоснабдяване на населените места в района на инвестиционното предложение. Също така трябва да се започне и процедура за учредяването на санитарно-охранителни зони около водоземните съоръжения за питейно-битово водоснабдяване.“

Преди срещата на РЕЕС към РИОСВ – Смолян е постъпило становище на РДПБЗН, гр. Кърджали, с вх. № КПД-02-140-(1)/04.01.2022г. В писмото е посочено, че най-близко разположените населени места отстоят на около 250-300 м от мястото на реализация на инвестиционното предложение и тези разстояния са безопасни. „Обектът или съоръженията му не могат да бъдат източник на голяма авария, или да увеличат риска или последствията от такава. Предвижда се само здравен риск от отрицателно въздействие на шума, вибрациите и

пробивно-взривните работи...“Инвестиционното предложение е допустимо, при условие, че реализацията на предлаганите минно - добивни дейности не води до замърсяване на повърхностните и подземните водни тела и не се възпрепятства постигането на целите на опазването на околната среда.“ В заключение, РДПБЗН, гр. Кърджали подкрепят реализацията на инвестиционното предложение, при спазване на предвидените мерки за ограничаване на евентуално вредно въздействие върху околната среда.

ПОРАДИ СЛЕДНИТЕ МОТИВИ:

1. В ДОВОС и приложенията към него са разгледани и оценени шест алтернативи за реализацията на инвестиционното предложение по отношение на техниката, технологиите и организацията на добива на руда. При реализацията на избраната от възложителя алтернатива 2 за разработване на находище „Китница“ по открит способ, първо на участък „Чернигово“, а в последствие на участък „Мировец“, се очакват значителни отрицателни въздействия по отношение на земни недра и геоложка основа, както и по отношение на ландшафт. Въз основа на направено заключение в ДОСВ, отрицателните въздействия на инвестиционното предложение върху предмета и целите на опазване в защитените зони BG0001031 „Родопи-Средни“ и BG0002073 „Добростан“, ще се предотвратят, намалят и отстранят чрез прилагане на предложените мерки, при избраната от възложителя алтернатива (Алтернатива 2). В противоречие на този извод, експертите, изготвили доклада препоръчват да бъде разгледана по-подробно алтернативата за подземен добив (Алтернатива 5), при която засегнатата площ ще е много по-малка и въздействието върху фауната и населението в района ще е с много по-ниска степен. Макар и по - щадяща за биологичното разнообразие, алтернатива №5 не е подходяща по отношение на компонент води.

2. Комбинирането на въздействията от реализацията и експлоатацията на разглежданото инвестиционно предложение, заедно с въздействията от други реализирани и/или в процес на реализация инвестиционни предложения, планове, програми, проекти ще бъде с дълготраен отрицателен характер и ще се прояви по време на експлоатацията в значителна степен в резултат на функциониращите други находища за добив на подземни материали на територията на област Кърджали. На стр. 238 от ДОВОС е посочено: „Направеният обстоен анализ на кумулативното въздействие отчита сегашното състояние на територията на всички минали процедури по реда на ЗООС и ЗБР и съпоставка с одобрените и въведени в експлоатация по реда на ЗУТ, както и с бъдещото планиране, с отчитане въздействията от предвижданията в ИП с бъдещото планиране и възможността конкретната територия да поеме бъдещото натоварване. В хода на процедурата, след обществените обсъждания, РИОСВ – Смолян установява, че в РИОСВ – Хасково с Решение № ХА-4-4/2021г. от 29.07.2021 г. по ОВОС е одобрено инвестиционно предложение на същия възложител с аналогичен предмет: „Добив на полиметални руди от проучвателна площ „Млечино“ – находище „Надежда“, съставено от 3 участъка „Македонци“, „Дънгово 1“, „Калина“, землище на с. Македонци и с. Дънгово, общ. Кърджали, обл. Кърджали. Във внесения ДОВОС и приложенията към него никъде не се споменава това инвестиционно предложение, както и не са оценени и разгледани кумулативните въздействия в резултат на сумирането на ефекта от двете предложения. Освен, че е с аналогичен предмет, находище „Надежда“ е на 17 км от находище „Китница“. Авторите на доклада са били длъжни да оценят комбинираното въздействие на двете инвестиционни предложения, както в настоящия доклад по ОВОС, така и в този по който компетентен орган е РИОСВ – Хасково. **Липсата на такава кумулативна оценка в ДОВОС не дава обективна информация по отношение на въздействието върху компоненти на околната среда - защитени видове, защитени зони, повърхностни и подземни водни тела, ландшафт.**

3. Не всички значителни екологични последици от реализацията на предложението са идентифицирани и взети предвид в ДОВОС и приложенията към него. Голяма част от отнетите площи представляват горска територия. В ДОВОС горските територии са разгледани по отношение на стопанските им функции, без да са анализирани основните функции на гората, а именно: средообразуващи, противоерозионни, водоохранни и др. екологични функции.

4. Реализацията на инвестиционното предложение води до увреждане и унищожаване на места за размножаване, хранене, почивка и хибернация на видове, включени в приложение II и III на ЗБР, предвид следното:

4.1. Съгласно заключенията на екипа независими експерти, изготвил ДОСВ и ДОВОС е, че при разработването на отделните участъци на концесия „Китница“ върху цялата площ от 249.109 дка, при алтернативите с открит добив ще бъдат засегнати местообитания на видове, като: бръмбар рогач (*Lukanus cervus*); жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*); шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*); шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) и ловни местообитания на голям ношник (*Myotis myotis*); остроух ношник (*Myotis blythii*) голям подковнос (*Rhinolophus ferrumequinum*) и малък подковнос (*Rhinolophus hipposideros*). В резултат на извършените теренни проучвания през 2015 г. и 2016 г., в обхвата на инвестиционното предложение са установени двата вида сухоземни костенурки, обитаващи цялата територия на концесията, една размножителна колония на малък подковнос (*Rhinolophus hipposideros*), като с помощта на ултразвуков детектор са установени двата целеви вида - остроух ношник (*Myotis blythii*) и дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*), както и други видове прилепи включени в Приложение 3 на ЗБР, като ръждив вечерник (*Nyctalus noctula*), кафяво прилепче (*Pipistrellus pipistrellus*), малко кафяво прилепче (*Pipistrellus pygmaeus*), воден ношник (*Myotis daubentonii*), булдогов прилеп (*Tadarida teniotis*), средиземноморско прилепче (*Pipistrellus kuhlii*), савиево прилепче (*Hyposugo savii*) и *Myotis* sp. Два от видовете са в Световния Червен списък – малък подковнос (*Rhinolophus hipposideros*) и воден ношник (*Myotis daubentonii*).

4.2. За видовете птици е отчетено отрицателно въздействие в различна степен (оценка 1, 3 и 5), свързано с нарушаване на хранителни и гнездови местообитания и безпокойство на 12 вида птици, като: белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*); Горска чучулига (*Lullula arborea*); Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*); Орел змияр (*Circetus gallicus*), Осояд (*Pernis apivorus*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*); Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Сокол орко (*Falco subbuteo*) и Черношипа ветрушка, керкenez (*Falco tinnunculus*). Очакваното пряко и косвено въздействие от реализация и експлоатация на инвестиционното предложение, са свързани с безпокойство и загуба на местообитания и индивиди от видовете птици. Косвеното въздействие върху видовете се изразява в отнемане на част от местообитанията им (гори, ливади и др.), като може да доведе до значителна загуба на трофични местообитания на видовете птици и има вероятност да доведе до значителни неблагоприятни въздействия върху конкретни площи от местообитанията им и върху функционалната им свързаност, зависещи от времетраенето и обхвата на конкретните дейности по реализация на инвестиционното предложение.

4.3. Отчитайки характера, продължителността и местоположението на инвестиционното предложение, при реализацията му ще бъдат увредени и частично унищожени традиционни местообитания на видове, което може да доведе до съществена фрагментация и отнемане на биокоридори, с което да се наруши кохерентността между отделните зони в мрежа „Натура 2000“. Въздействията, които ще бъдат оказани върху фауната по време на строителството ще са трайни, а по време на експлоатацията продължителни. Трайно ще се променят и увредят характерни елементи на ландшафта, които са от съществено значение за миграцията, географското разпространение на видовете и генетичния обмен между популациите им.

5. Съгласно направените в ДОВОС изводи (стр. 237) инвестиционното предложение обективно ще бъде свързано с пряко, постоянно и необратимо механично нарушаване на земните недра. Отстраняването на цялата растителност в района на находището, изземването на големи количества минна маса (300000 т/г.) в продължение на 20 години, образуването на два руднични котлована, изграждането на пътища в концесионната площ и извън нея показват, че ландшафтът ще бъде напълно променен с необратима промяна на основните му елементи и свързаните с тях типични за района растения, животни и екосистеми.

6. Част от мерките за безопасност и контрол са декларативни, обусловени от субективното възприятие на възложителя и не предвиждат действащи мероприятия с конкретен и задължителен характер, които да са проверяеми от контролните органи. В

предложения план за изпълнение на мерките за предотвратяване, намаляване или ликвидиране на значителните отрицателни въздействия, в различните фази на реализиране на инвестиционното предложение са използвани субективни понятия, като: „при необходимост (да се изградят ветроупорни прегради)“, „при необходимост да се оросява“, „да се поддържа в добро състояние /площадки, техника/“ и т.н. Съществуват текстове в предложения план, като: „инвеститорът следва да спазва забраните – 25 мярка, инвеститорът не следва да допуска – 26 мярка“. Тук отново не е изяснен точният начин на спазването на мерките, както и чрез какви действия ще се осъществи недопускането. В Мярка 42 „биологичен мониторинг по отношение на защитени видове, представени в Червената книга на Република България“ – не става ясно, кой ще го извърши, по каква методика, на кого ще бъдат представени резултатите, как ще се ползват данните и какви мерки следват от тях. Мярка 44 и 45 гласи „да не се отстраняват без нужда стари и хралупести дървета и да не се почистват излишно тревна и храстова растителност“. Възниква въпросът, как се определят понятията излишно и без нужда и изобщо приложими ли са тези мерки при строителство на открит рудник. Мярка 46 гласи: „да не се извършват взривни дейности през размножителният период на птиците от 15 април до 1 ви юни“. Не става ясно как ще се спазва мярката, при описаните в ДОВОС и ДОСВ предвиждания за работа 260 дни годишно, с взривявания два пъти седмично.

Предвид гореизложеното, РИОСВ – Смолян счита, че с предложения от възложителя план за изпълнение на мерките за предотвратяване, намаляване или ликвидиране на значителните отрицателни въздействия, не се гарантира спазването на нормите за качество на околната среда.

7. Вземайки предвид становищата на БД ИБР – Пловдив с вх. № КПД-11-1014-(58)/05.08.2021г. и последващи с изх.№ ПУ-01-1272(1)/29.12.2021г. и вх. № КПД-02-(5)/07.01.2022г., получени в хода на процедурата, РИОСВ – Смолян счита, че:

✓ След като е налице вероятност от възникване на необходимост от залагане на нови мерки на последващ етап, то с предложените в ДОВОС мерки не се гарантира и не осигурява спазването на нормите на околната среда по отношение на компонент води.

✓ С наличната в ДОВОС информация и предложените мерки не се изключва възможен натиск и евентуално значително отрицателно въздействие върху подземните води и разположените в близост водоизточници, в резултат на което не може да се направи категорично заключение за отсъствие на въздействие върху тях.

8. Предвид гореизложените обстоятелства и мотиви, РИОСВ – Смолян приема възраженията срещу реализацията на предложението на жителите от засегнатите община и кметства срещу реализацията на предложението за целесъобразни и законосъобразни и **счита, че реализацията на предложението ще доведе до дълготрайни, необратими и кумулативни въздействия със значителен отрицателен ефект върху околната среда и човешкото здраве.**

9. Експертният екологичен съвет към РИОСВ – Смолян, с протокол № 01/2022г. от 07.01.2022г., въз основа на резултати от проведено гласуване - **против** реализацията на инвестиционното предложение - 11 гласа, **за** реализацията на инвестиционното предложение - 0 гласа и **въздържали се** - 3 гласа, предлага на Директора, **да не се одобри** инвестиционното предложение.

Настоящото решение се отнася само за инвестиционното предложение, което е било предмет на извършената ОВОС по реда на Закона за опазване на околната среда.

Решението може да бъде обжалвано пред Министъра на околната среда и водите и/или Административен съд Кърджали в 14-дневен срок от съобщаването му на заинтересованите лица по реда на Административнопроцесуалния кодекс, чрез РИОСВ- Смолян.

Дата: 11.01.2022 г.

ИНЖ. ЕКАТЕРИНА ГАДЖЕВА /
Директор на РИОСВ-Смолян

